

Інклюзивний простір є єдиним як для дітей з нормотиповим розвитком, так і для дітей з ООП. Тому процес соціально-психологічної адаптації зачіпає всіх дошкільнят і завдання їх оптимізації спрямовані на всіх учасників.

Термін «особливі освітні потреби дітей» щодо дошкільнят використовується до дітей дошкільного віку, які не здатні у повному обсязі реалізувати освітні та реабілітаційні можливості, у випадку відсутності засобів та умов для їх входження до загального освітнього простору.

В інклюзивних групах будь-якого закладу дошкільної освіти можуть перебувати дошкільнята з різним рівнем здоров'я. Процес соціально-психологічної адаптації в такій групі має особливості. Психофізичні характеристики дітей з нормальним психічним розвитком та з порушеннями у розвитку, а також їх потреби відрізняються, що впливає на характер їх взаємодії і спілкування між ними. Психологічні особливості та особливі потреби дітей з порушеннями психічного розвитку визначають специфіку соціально-психологічної адаптації. Це пов'язано, в першу чергу, з мобільністю, самостійністю, відчуттям впевненості, тобто, операційно-діяльнісною стороною, пов'язаною з оволодінням уміннями та навичками, які потрібні дитині з порушеннями психічного розвитку для організації життя без зайвої опіки, а також з комунікативною специфікою такої дитини зі своїм оточенням, з системою сформованих відносин з однолітками тощо.

Включення дошкільнят з порушенням психічного розвитку до системи інклюзивної освіти вимагає оптимізації середовища під їх особливі освітні потреби. Педагогічні вимоги до роботи з такою категорією дітей засновані на специфіці потреб кожного з них по відношенню до їх навчання, і визначають потреби в суто індивідуальній освіті, вихованні, навчанні, супроводі спеціалізованими службами, зокрема, психологічними і педагогічними. До того ж існує необхідність активного і повноцінного співробітництва з сім'єю дошкільника з ООП в силу значного впливу родичів на процес розвитку дитини.

ЛІТЕРАТУРА // ЛИТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами, універсальний дизайн, розумне пристосування. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/a/FAQ1.html> (дата звернення: 04.11.2021).

Гончарова Н. О., Харченко А. С. (Полтава, Україна)

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У тезах розглядаються психологічні особливості благополуччя студентів різних профілів підготовки, що мають особливі потреби. Звертається увага на те, що психологічне благополуччя студентів обумовлене обраним ними фахом. Характеризуються індивідуально-психологічні особливості студентів з обмеженими можливостями; показники їх соціального та емоційного здоров'я, що реалізуються за рахунок активного включення у відносини, надання й отримання підтримки, зростання досягнень особистості.

Goncharova N., Kharchenko A. (Poltava, Ukraine)

PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

The theses consider the psychological features of the well-being of students of different profiles of training with special needs. Attention is drawn to the fact that the psychological well-being of students is due to their chosen profession. Individual-psychological features of students with developmental disabilities are characterized; indicators of their social and emotional health, which are realized through active involvement in relationships, providing and receiving support, growth of personal achievements.

Сучасна економічна та соціальна ситуація розвитку суспільства суттєво впливає на якість життя особистості, її психологічне благополуччя. Студентський вік є періодом найбільшої активності, професійного становлення, а також формування ціннісних утворень особистості. Соціальна ситуація розвитку у цей період пов'язана з вибором життєвого шляху, професійним та особистісним самовизначенням.

Психологи наголошують, що навчання у закладі вищої освіти є принципово новим етапом життя особистості. Причому відмічається як збільшення інформаційних навантажень, так і ускладнення міжособистісних відносин, що може призводити до тривалого емоційного напруження, почуття тривоги, а також переживання психологічного неблагополуччя.

У сучасній психологічній науці бракує досліджень, в яких виявлялися б особливості психологічного благополуччя студентів, що мають обмежені можливості. Зрозуміло, що у кожного студента з вадами розвитку є певні психологічні особливості та фізичні обмеження, що ускладнюють процес навчання, соціалізації та соціальної адаптації. Щоб іти в ногу з часом, майбутній професіонал має завжди прагнути до збагачення своїх знань, удосконалення власної професійної майстерності. Він мусить відчувати життєвий пульс сьогодення і спрямовувати свою професійну діяльність у русло постійного творчого пошуку. Тому для того, щоб забезпечити комфортне навчання цієї групи людей у закладах освіти, необхідне переосмислення та впровадження в навчальний процес спеціальних методів, нових педагогічних технологій [1].

Проблемі психологічного благополуччя сучасних студентів присвячені праці психологів Т. О. Бородовіциної, І. М. Габа, Н. В. Гранкіної-Сазонової, Н. О. Гончарової, Л. Б. Козьміної, Т. М. Маланьїної, М. М. Павлюк, Л. З. Сердюк, Т. Л. Ткачук, А. С. Харченко, О. Л. Шостак та інших психологів. Вони стверджують, що психологічне благополуччя особистості пов'язане з ціннісно-смысловими орієнтаціями (життєвими цілями, процесом життя, результативністю життя) та життєстійкістю особистості.

Відтак психологічне благополуччя особистості можна вважати психологічною основою безпеки особистості, що виконує саморегулятивну функцію збереження цілісності і стабільності особистості як психологічної системи. Особистісний потенціал психологічного благополуччя полягає в реалізації внутрішніх ресурсів, накопичених особистістю в результаті осмислення зв'язку свого минулого, теперішнього і майбутнього з точки зору реалізації своїх можливостей і досягнення життєвих перспектив – резервів повноцінної реалізації в теперішньому та можливості розвитку своїх життєвих сил, трудових і духовних здібностей у майбутньому [2].

Аналіз наукових праць дозволяє констатувати, що в умовах вищого навчального закладу у молодій людині з обмеженнями з'являється можливість більше зрозуміти себе, розібратися в своїх почуттях, взаємостосунках з іншими людьми, суспільством. Це й зумовлює появу інтересу до питань психологічного благополуччя. Саме в умовах вищого навчального закладу студент з особливими потребами повинен оволодіти комплексом соціальних функцій та ролей [3].

Таким чином, психологічне благополуччя студентів з обмеженими можливостями обумовлене обраним ними фахом, що передбачає різні форми навчально-професійної активності та певний ступінь особистісного саморозвитку. Так, студенти з особливими потребами, мають приділяти увагу власному особистісному розвитку, надавати вагомої ролі системі комунікацій у професійному становленні, набуттю нового статусу, засвоєнню нових соціальних ролей. Все це повинно реалізовуватися за рахунок активного включення у відносини, надання й отримання підтримки, дотримання автономії, зростання досягнень особистості.

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Гончарова Н.О. Психологічні особливості проектування професійної кар'єри студентів-психологів. *Молодий вчений*. Херсон, 2019. № 12 (грудень). С.87-90.
2. Харченко А.С. Психологічні особливості благополуччя студентів різних профілів підготовки. *Молодий вчений*. Херсон, 2021. № 4 (квітень). С.175-178.
3. Юдіна Н. О. Дослідження особливостей полімотивації студентів. *Наука і освіта*. Одеса, 2014. № 6. С. 143-148.

Мошняга В. О. (Львів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО І ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ

Тези розкривають емпіричне дослідження особливостей соціально-психологічного клімату у студентському колективі гуманітарних та технічних напрямів підготовки. Також представлено інтерпретацію отриманих у ході дослідження результатів.
